

Załącznik nr 1

Wyszczególnienie propozycji zmian Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

1. Zmiany wskaźników

Wskaźnik celu głównego

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość wskaźnika w roku bazowym	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)
Liczba utworzonych miejsc pracy brutto	etaty	0	6 700	2800	8 370	4200
w tym:						
kobiety	etaty	0	3 350	1400	4 185	2100
mężczyźni	etaty	0	3 350	1400	4 185	2100

Uzasadnienie:

IZ RPO WD występowała już z propozycją zmiany przedmiotowego wskaźnika w 2011 r. w ramach procesu przeglądu i renegocjacji z Komisją Europejską (KE) programów operacyjnych w ramach NSRO na lata 2007-2013. Wówczas KE nie wyraziła zgody na zmianę wartości wskaźnika. Obecnie IZ RPO WD przedstawia pogłębioną analizę przyczyn nieosiągnięcia wartości wskaźnika.

Uzasadnienie przygotowano w oparciu o dogłębną analizę zmiany sytuacji makroekonomicznej w długofalowym ujęciu, mając na uwadze uwarunkowania gospodarcze i prognozy rozwoju istniejące w momencie szacowania wartości przedmiotowego wskaźnika (rok 2007) oraz sytuację gospodarczą jaka miała miejsce w okresie najintensywniejszego wydatkowania środków w Programie (lata 2009-11).

Założenia do Programu (w tym szacowanie wartości wskaźników) powstawały w połowie 2007 r., a punkt wyjścia tworzyły dane statystyczne z 2006 r., gdy gospodarka polska i europejska rozwijały się bez zakłóceń. Zmiany w gospodarce i kryzys gospodarczy mają bezpośredni wpływ na rozwój przedsiębiorstw, w których planowano utworzenie znacznej liczby miejsc pracy. Jak pokazują poniższe dane makroekonomiczne, przedstawione założenia związane z rozwojem gospodarczym nie zostały osiągnięte ze względu na ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy, który dotknął także Dolny Śląsk.

W tej sytuacji realizacja projektów w ramach RPO ma przede wszystkim wpływ na zachowanie istniejących miejsc pracy oraz spowolnienie ich likwidacji, łagodząc skutki kryzysu gospodarczego w regionie. Nie ma jednak możliwości oszacowania danych dot. utrzymanych miejsc pracy, gdyż dane takie są trudne do zweryfikowania i przede wszystkim nie podlegają monitoringowi.

Nakłady inwestycyjne ponoszone przez przedsiębiorców w kryzysowym okresie służą głównie odtworzeniu zdolności produkcyjnych i utrzymaniu poziomu produkcji na dotychczasowym poziomie. Często nie prowadzą one do tworzenia miejsc pracy. Dofinansowanie przyznawane w ramach RPO WD umożliwia beneficjentom kontynuowanie działalności mimo niekorzystnych warunków gospodarczych. Liczba tworzonych miejsc pracy jest zatem zdecydowanie mniejsza niż pierwotnie zakładana. Wnioskodawcy deklarują tworzenie dużo mniejszej ilości etatów z uwagi na niekorzystną koniunkturę gospodarczą. Należy podkreślić, że IZ RPO WD nie zaobserwowała problemów w zakresie osiągnięcia przez beneficjentów zadeklarowanych we wniosku o dofinansowanie wartości wskaźników w zakresie miejsc pracy (problemem okazały się znacznie mniejsze od przewidywanych deklarowane wartości tworzonych miejsc pracy przez beneficjentów).

Uwzględniając wartość zakontraktowanych umów w zakresie Priorytetów 1-9, która kształtuje się na poziomie 87,54% (stan na dzień 31.03.2013 r.), Instytucja Zarządzająca uważa, że wskaźniki dotyczące miejsc pracy nie zostaną zrealizowane na poziomie zakładanych wartości docelowych przewidzianych w Programie. Należy również podkreślić, że w założeniach przyjętych w 2007 roku przewidywano, że największa ilość miejsc pracy zostanie utworzona u przedsiębiorców w Priorytecie 1 (patrz tabela poniżej). Wobec tego dalsze uzasadnienie do nieosiągnięcia tego wskaźnika odnosi się przede wszystkim do funkcjonowania w zmieniających się realiach gospodarczych przedsiębiorstw.

Tabela

Wskaźnik	Założony cel na 2015	Szacowana realizacja (projekty będące w trakcie realizacji i zakończone - stan na 28.02.2013)	Realizacja (projekty zakończone - stan na 28.02.2013)
Liczba utworzonych miejsc pracy brutto	8 370	3 382,94	1 538,08
W tym miejsca pracy w MSP	7 800	2 165,33	949,67

Analiza wskaźników makroekonomicznych w ujęciu długofalowym mających wpływ na tworzenie nowych miejsc pracy:

Stopa bezrobocia

Wskaźnik kontekstowy Stopa bezrobocia rejestrowanego w regionie kształtował się na poziomie (dane na koniec poszczególnych lat):

2007 r. – 11,8% (w Polsce 11,4%),

2008 r. – 10,0%,

2009 r. – 12,5%,

2010 r. – 13,0%,

2011 r. – 12,5%,

2012 r. – 13,5% (wzrost o 3,5 p.p. w porównaniu z 2008 r.), w Polsce (13,3%).

Powyższe dane potwierdzają, iż do czasu wystąpienia kryzysu gospodarczego, sytuacja na rynku pracy była korzystna (spadające bezrobocie do 2008 roku) i dopiero po załamaniu gospodarczym sytuacja ta uległa diametralnym zmianom.

Dodatkowo w przypadku województwa dolnośląskiego mamy do czynienia z dużymi dysproporcjami w zakresie poziomu bezrobocia pomiędzy poszczególnymi powiatami. Dystans pomiędzy powiatem górowskim – plasującym się na ostatnim miejscu – a powiatem wrocławskim mającym najniższy poziom bezrobocia (5,6%) wynosił w grudniu 2012 r. 21,9 p.proc. Wysokie bezrobocie występuje głównie na terenie powiatów borykających się z trudnościami strukturalnymi, które są związane z załamaniem się przemysłu wydobywczego, ciężkiego, czy też odzieżowego i o znacznym udziale rolnictwa (górowski 27,5%, złotoryjski 27,1%, kłodzki 26,7%, jaworski 24,8%, kamiennogórski 22,0%, legnicki 22,0%, wałbrzyski 20,6% dzierzoniowski 20,2%).

Nakłady inwestycyjne, poziom cen oraz produkcja sprzedana

Efekty kryzysu gospodarczego w regionie można zaobserwować przede wszystkim poprzez analizę wskaźnika dotyczącego nakładów inwestycyjnych według sektorów gospodarki narodowej. O ile w roku 2007 wzrost nakładów inwestycyjnych kształtował się na poziomie niespełna 19% (w stosunku do roku 2006), to już od roku 2009 widoczne jest spowolnienie gospodarcze. Nakłady inwestycyjne w roku 2009 w porównaniu z rokiem 2008 wzrosły już tylko o 2%, natomiast w roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 nastąpił spadek nakładów inwestycyjnych o ponad 4%. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego wartość nakładów inwestycyjnych w województwie dolnośląskim za pierwsze trzy kwartały 2012 r. stanowiła 102,4% wartości nakładów inwestycyjnych za trzy kwartały 2011 r. Biorąc pod uwagę dane na koniec 2011 r. poziom nakładów inwestycyjnych w sektorze prywatnym wyniósł 11 158 134 tys. PLN, czyli 93,5% poziomu nakładów inwestycyjnych z roku 2007 (11 930 857 tys. PLN). Należy jednak zaznaczyć, że większość projektów w ramach RPO WD była wybierana i zrealizowana w latach 2009-11, co mogło przyczynić się do spowolnienia spadku nakładów inwestycyjnych, ale nie przełożyło się na zdolności przedsiębiorców do zwiększania zatrudnienia.

Wzrost wartości nakładów inwestycyjnych nie odzwierciedla jednak w pełni sytuacji na rynku przedsiębiorstw. Konieczne jest zwrócenie uwagi na poziom cen.

W porównaniu z latami poprzednimi rosną ceny dóbr i usług konsumpcyjnych i przemysłowych. Dla przykładu wskaźniki cen (poziom wzrostu cen w porównaniu z rokiem poprzednim) w poszczególnych latach wyniosły:

2007 r. – 101,7

2008 r. – 103,8

2009 r. – 103,6

2010 r. – 103,3

2011 r. – 104,7

2012 r. – 103,8.

Wskaźnik cen dóbr konsumpcyjnych za IV kwartał 2012 r. wyniósł 103,8% jego wartości z IV kwartału 2011 r., natomiast wskaźnik cen w sektorze transportu wyniósł 107,2% wartości za IV kwartał 2011 r. Rosnące ceny przekładają się na wzrost kosztów utrzymania poszczególnych mieszkańców oraz na wzrost kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, w tym wzrost kosztów zatrudnienia.

Rosnące ceny przekładały się także na wzrost poziomu produkcji sprzedanej przemysłu, która w okresie 2007 – 2011 systematycznie rosła. Wskaźnik produkcji sprzedanej w poszczególnych latach w porównaniu z latami poprzednimi wynosił:

2007 r. – 114,8

2008 r. – 105,5

2009 r. – 120,4

2010 r. – 109,5

2011 r. – 105,2

W roku 2012 nastąpił jednak spadek poziomu produkcji sprzedanej w porównaniu z rokiem poprzednim. Wskaźnik produkcji sprzedanej wyniósł 86,6% poziomu z roku 2011. Produkcja sprzedana przemysłu w grudniu 2012 r. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 7 321,9 mln zł i była (w cenach stałych) o 13,4% niższa niż przed rokiem. Równocześnie w skali roku zanotowano spadek (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej o 37,8%. Rosnące ceny doprowadziły w efekcie do swobodnego załamania w zakresie poziomu produkcji sprzedanej, co dodatkowo pogarsza sytuację dolnośląskich przedsiębiorstw.

Eksport

W latach 2009 – 2011 poziom eksportu i importu był zdecydowanie niższy niż obecnie. W krytycznym momencie na koniec roku 2009 wartość eksportu stanowiła około 72% jego poziomu z końca roku 2008 (wartość importu na koniec 2009 r. stanowiła 77% wartości importu na koniec 2008 r.).

W okresie jedenastu miesięcy 2012 r. obroty towarowe handlu zagranicznego w Polsce były wyższe w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, choć ich dynamika znacznie osłabła. Eksport w cenach bieżących (liczony w PLN) był wyższy o 8,1% niż rok wcześniej i wyniósł 553,7 mld PLN, natomiast import wzrósł o 3,2% do 587,9 mld PLN. Dopiero pod koniec 2012 r. Polska osiągnęła poziom importu i eksportu z roku 2008.

Analiza wpływu kryzysu finansowego na funkcjonowanie przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem poziomu zatrudnienia, przygotowana na podstawie „Raportu o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2010–2011” opracowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorstw.

Wpływ pogorszenia koniunktury w 2009 i 2010 r. w porównaniu z wcześniejszym okresem na sektor przedsiębiorstw został odzwierciedlony również na rynku pracy.

W latach 2005–2008 w Polsce i UE można było zaobserwować wzrost liczby pracujących w przedsiębiorstwach. W tym okresie wzrost ten dla przedsiębiorstw w Polsce wyniósł 14,4%, a w UE – 6,5%. W przypadku przedsiębiorstw sektora MSP w Polsce i UE wzrost liczby pracujących w omawianym okresie wyniósł odpowiednio: 12,8% w Polsce oraz 6,2% w UE-27. W latach 2005–2008 zaobserwowano również znaczny wzrost liczby zatrudnionych w przedsiębiorstwach, szczególnie w firmach małych, gdzie zanotowano najwyższy wzrost tej liczby na poziomie 24%. W przypadku firm mikro wzrost liczby zatrudnionych w 2008 roku, w stosunku do 2005 roku, wyniósł 12% i był dwukrotnie wyższy od wzrostu liczby pracujących w tym samym okresie (6%).

W latach 2009–2010 popyt na pracę obniżył się pierwszy raz w okresie 2003–2010. Rok 2009 przyniósł wyhamowanie pozytywnej tendencji z poprzednich lat. Zostało to odzwierciedlone w 2009 r. wyraźnym na tle ostatnich lat spadkiem liczby pracujących (o 430 tys. osób, tj. o 3,9%) i zatrudnionych (o 185 tys. osób, tj. 2,8%), a w 2010 r. dalszym ograniczeniem liczby pracowników najemnych (spadek zatrudnienia o 0,9%) przy niewielkim odbiciu liczby samozatrudnionych właścicieli (wzrost liczby pracujących o 0,3%). Jednak wzrost liczby osób

samozatrudnionych nie ma wpływu na poziom osiągnięcia wskaźnika dot. liczby miejsc pracy, gdyż w ramach RPO nie występuje tego typu wsparcie (dotacje dla osób chcących rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej udzielane były w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

Inne czynniki mające wpływ na tworzenie nowych miejsc pracy:

Pośrednie miejsca pracy w RPO WD – zmiana charakteru zatrudnienia

Kolejną istotną kwestią związaną z zatrudnieniem jest problem charakteru umów pracy. Pracodawcy ze względu na niepewną sytuację gospodarczą, coraz częściej odchodzą od „klasycznych” umów o pracę (będących przedmiotem monitoringu w RPO WD) w kierunku innych form zatrudnienia, które nie są monitorowane w Programie.

W styczniu 2013 r. IZ przeprowadziła wśród beneficjentów ankietę dotyczącą tworzonych miejsc pracy, które nie są wykazane w realizowanych projektach jako wskaźniki rezultatu. Beneficjenci określili liczbę zatrudnionych osób w oparciu o umowy cywilnoprawne, kontrakty menedżerskie i inne formy zatrudnienia.

Na podstawie tych ankiet, według stanu na dzień 31.12.2012 r. beneficjenci utworzyli łącznie 1 305,75 miejsc pracy nie będących „klasycznymi” umowami o pracę, w tym:

- umowy cywilnoprawne (umowy zlecenia/ o dzieło) – 1 213,75 miejsc pracy,
- kontrakty menedżerskie/lekarskie – 36 miejsc pracy,
- inna forma zatrudnienia – 56 miejsc pracy.

Ponadto w wyniku ankiety beneficjenci wykazali także 810,94 etatów stworzonych na podstawie umowy o pracę, które nie zostały wykazane jako wskaźniki rezultatu w projekcie (zazwyczaj są to miejsca pracy nie związane bezpośrednio z realizacją projektu, ale utworzone zostały pośrednio dzięki uzyskanemu wsparciu z Programu).

Inicjatywa Jeremie

W ramach RPO WD wdrażana jest Inicjatywa JEREMIE. Wsparcie w postaci pożyczek i poręczeń trafia do przedsiębiorstw, które realizując zamierzenia inwestycyjne tworzą także miejsca pracy. W ten sposób środki wydatkowane w ramach Programu wpływają na przeciwdziałanie bezrobociu w regionie. Tworzone przez wskazane przedsiębiorstwa miejsca pracy nie są jednak monitorowane, gdyż są tworzone u ostatecznych odbiorców pomocy i nie mają charakteru wskaźnika rezultatu projektu. Na etapie tworzenia Inicjatywy Jeremie nie było wymogu, aby miejsca pracy tworzone u ostatecznych odbiorców były monitorowane, dlatego też nie zostały one ujęte w umowach z funduszem powierniczym, pośrednikami finansowymi i ostatecznymi odbiorcami pomocy. Wobec powyższego IZ RPO WD ma możliwość jedynie nieformalnego występowania do funduszu powierniczego z prośbą o przedstawienie informacji o tworzonych miejscach pracy u ostatecznych odbiorców pomocy, jednakże nie ma pewności, iż otrzymywane dane zwrotne obejmują cały obszar wsparcia. Z tak otrzymanych danych szacuje się, że na koniec 2011 roku stworzono 318 miejsc pracy w ramach 350 umów zawartych przez pośredników finansowych z MSP. Natomiast wg danych na koniec lutego br. zawartych jest 1500 umów z MSP, a więc liczba stworzonych miejsc pracy w ramach Inicjatywy Jeremie powinna jeszcze znacznie wzrosnąć (na ten moment IZ RPO nie dysponuje jeszcze uaktualnionymi danymi dot. stworzonych miejsc pracy). Warto również podkreślić, że na realizację inicjatywy Jeremie, zaangażowano

stosunkowo dużą kwotę środków (blisko 100 mln EUR, co stanowi ponad 1/3 ogólnej liczby środków przeznaczonych na realizację Priorytetu 1 „Przedsiębiorstwa i Innowacyjność”).

Wsparcie innowacyjności a tworzenie miejsc pracy

Wartym podkreślenia jest również fakt, iż KE przywiązuje bardzo dużą wagę do ukierunkowania wsparcia dla przedsiębiorstw przede wszystkim na innowacyjne projekty. Mając na uwadze wskazane zalecenia Komisji w ramach Programu, powtarzano już po trzykrotnie konkursy dla przedsiębiorstw cechujące się największym stopniem innowacyjności, tj. konkursy dot. innowacyjności na poziomie regionu oraz konkursy dot. infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach. Jednak jak pokazuje praktyka, to nie przy tego typu wsparcia tworzonych jest najwięcej miejsc pracy, lecz przy wsparciu sektora turystyki oraz projektów przedsiębiorstw o niższym poziomie innowacyjności (tj. na poziomie przedsiębiorstwa). W dwóch zakończonych konkursach dot. innowacyjności na poziomie regionu na podstawie umów o dofinansowanie zadeklarowano utworzenie 140 etatów, zaś w dwóch zakończonych konkursach dot. infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach zadeklarowano utworzenie 31 etatów. Natomiast w dwóch zakończonych konkursach dot. wsparcia projektów innowacyjnych na poziomie przedsiębiorstwa, zadeklarowano utworzenie 821 etatów, zaś w dwóch zakończonych konkursach dot. projektów z zakresu turystyki, zadeklarowano utworzenie 845 etatów. Powyższe obrazuje zatem, iż IZ RPO WD chcąc dostosować się do zaleceń KE w zakresie ukierunkowania wsparcia dla przedsiębiorstw na obszary wysoce innowacyjne, rezygnuje jednocześnie z możliwości większego finansowania projektów nie wysoce innowacyjnych, lecz generujących znacznie większą liczbę miejsc pracy.

Rozwiązywanie umów z beneficjentami

Kolejnym czynnikiem mającym wpływ na nieosiągnięcie zakładanych wartości wskaźnika jest problem rozwiązywania umów z beneficjentami. Wg danych na 31 marca 2013r. rozwiązanych zostało 121 umów z beneficjentami, z czego aż 87 dotyczyło realizacji projektów inwestycyjnych przez MSP. W ramach umów które zostały rozwiązane, stworzonych miało zostać 545 miejsc pracy, w tym 521 w sektorze MSP. Zdecydowana większość umów rozwiązywana jest na wniosek beneficjentów. Przedsiębiorcy wśród najczęściej wymienianych powodów niemożności zrealizowania projektu, wskazują na:

- złą kondycję finansową z uwagi na kryzys gospodarczy dotyczący branży, w której działa przedsiębiorca,
- spadek popytu na oferowane produkty,
- redukcja zatrudnienia,
- brak środków finansowych na realizację projektu bądź problemy z ich pozyskaniem,
- zmiana planów inwestycyjnych bądź zmiana zakresu rzeczowego inwestycji, która uzyskała dofinansowanie.

Podsumowanie:

Biorąc pod uwagę dane z przedstawionych wskaźników makroekonomicznych, można stwierdzić, że nie można zrealizować wskaźników związanych z miejscami pracy - prognozowanymi w okresie prosperity – w realnej sytuacji kryzysu gospodarczego. Można założyć, że główny „ukryty” rezultat środków wydatkowanych w ramach RPO to przede wszystkim utrzymanie miejsc pracy u przedsiębiorstw. Ponadto pesymistyczne nastroje wśród przedsiębiorców wpłynęły także na formę zawieranych umów z pracownikami. Obawy

z utrzymaniem miejsc pracy powodowały, że przedsiębiorcy podejmujący inwestycje często decydowali się na zatrudnianie nie na umowę o pracę, ale na umowy cywilnoprawne, kontrakty menadżerskie itp. Te miejsca pracy nie są jednak przedmiotem monitoringu, stanowią jednak znaczącą wartość (1306 miejsc pracy, a doliczając do tego jeszcze pośrednio utworzone miejsca pracy związane z realizacją projektów, a także miejsca pracy tworzone w ramach inicjatywy Jeremie oraz miejsca pracy które miały powstać w projektach w których rozwiązano umowy, otrzymujemy 2980 miejsc pracy, czyli ponad 35% zakładanej pierwotnej wartości wskaźnika). Tym samym gdyby uwzględnić liczbę wszystkich miejsc pracy (a więc w innych formach niż umowa o pracę, a także pośrednich i związanych z realizacją Inicjatywy Jeremie) jaką planuje się osiągnąć w ramach Programu, a także miejsca pracy które miały powstać w umowach rozwiązanych (najczęściej z powodu złej sytuacji finansowej przedsiębiorstw będącej pochodną kryzysu gospodarczego) stopień nieosiągnięcia wskaźnika wynosiłby zaledwie 15%, a biorąc pod uwagę jeszcze fakt, iż IZ RPO WD nie dysponuje jeszcze danymi związanymi z utworzonymi miejscami pracy w ramach Inicjatywy Jeremie w roku 2012, ten stopień nieosiągnięcia może być jeszcze mniejszy. Dodatkowo jak wykazał m.in. Raport dot. stanu MSP w Polsce w latach 2010-11, problem odwrócenia trendu związanego ze skłonnościami przedsiębiorstw do zwiększenia zatrudnienia w efekcie powstałego kryzysu gospodarczego, nie jest problemem wyłącznie województwa dolnośląskiego i wdrażanego na jego obszarze RPO, lecz jest zjawiskiem globalnym.

Priorytet 1 Przedsiębiorstwa i Innowacyjność

Poziom wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość wskaźnika w roku bazowym	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	Propozycja zmiany Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)	Propozycja zmiany Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)
Wskaźniki rezultatu	Liczba utworzonych miejsc pracy w MŚP (brutto, zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin)	etaty	0	6 200	1 900	7 800	3 000
	w tym:						
	mężczyźni	etaty	0	3 100	950	3 900	1500
	kobiety	etaty	0	3 100	950	3 900	1500
	w tym: na obszarach wiejskich	etaty	0	940	400	1 100	600
	Liczba udzielonych pożyczek	szt.	0	560	1 250	700	3 000
	Liczba wspartych MŚP w formie pożyczek i poręczeń	szt.	0	1 000	2 300	3 000	4 000

Uzasadnienie:

- „Liczba utworzonych miejsc pracy w MŚP (brutto, zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin)”

Ze względu na fakt, iż miejsca pracy w ramach Programu tworzone są przede wszystkim w ramach wsparcia udzielanego w Priorytecie 1 „Przedsiębiorstwa i Innowacyjność”,

uzasadnienie do zmian wartości dla tego wskaźnika jest tożsame jak dla wskaźnika celu głównego dot. miejsc pracy. Dodatkowo w zakresie tego wskaźnika zauważyć należy duże dysproporcje pomiędzy miejscami pracy dla kobiet i mężczyzn. W projektach realizowanych w ramach Priorytetu 1 zdecydowana większość miejsc pracy przewidziana została dla mężczyzn. Związane jest to z typem projektów realizowanych przez MŚP. Projekty te realizowane są w branżach, w których zatrudnienie zdominowane jest przez mężczyzn, czyli m.in. w: budownictwie, przetwórstwie metali, obróbce kamienia, meblarstwie-stolarstwie, branży chemicznej, branży samochodowej.

- „Liczba udzielonych pożyczek”

- „Liczba wspartych MŚP w formie pożyczek i poręczeń”

Zmiany wartości docelowych wskaźników wynikają, ze zmienionej przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w dn. 26 lutego br. Strategii Inwestycyjnej Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, w której dokonana została aktualizacja wartości przedmiotowych wskaźników. Zmiana ta wynika przede wszystkim ze zwiększonego zainteresowania MŚP (szczególnie mikroprzedsiębiorstw, co wpływa na większą liczbę udzielanych pożyczek) tą formą wsparcia oraz ze zwiększonej aktywności pośredników finansowych wyłonionych w ramach wdrażanej inicjatywy Jeremie. Zmiana Strategii jest również częściowo związana ze zwiększeniem o kilkanaście procent alokacji na Inicjatywę Jeremie.

Priorytet 2 Społeczeństwo informacyjne

Pozio m wskaź nika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość wskaźnika w roku bazowym	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)
Wska źnik rezult atu	Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmo wego Internetu	osoby	0	200 000	22 000	250 000	160 000
	w tym: na obszarach wiejskich	osoby	0	60 000	700	75 000	31 000
	Liczba nowych węzłów dostępowych w posiadaniu administracji publicznej	szt.	0	240	22	300	200

Uzasadnienie:

- „Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu w tym: na obszarach wiejskich”

Wartość wskaźnika była szacowana z uwzględnieniem potencjalnej liczby osób, która uzyska dostęp do szerokopasmowego Internetu w wyniku budowy regionalnej sieci szkieletowej (Dolnośląska Sieć Szkieletowa - DSS). W okresie tworzenia RPO i prognozowania wartości wskaźników projekt DSS był we wczesnej fazie koncepcyjnej. Na tym etapie zakładano, iż

będzie możliwe zrealizowanie w ramach DSS także sieci dostępowej (w technologii WiMAX). Jednak reguły pomocy publicznej UE (które zaczęły obowiązywać od września 2009r.) nie dopuszczają takiej możliwości. W związku z tym zaistniała potrzeba zmiany koncepcji funkcjonowania DSS jako sieci szkieletowej, a nie dostępowej. Tym samym nie może być mowy np. o przyłączaniu do DSS użytkowników końcowych. Decyzja notyfikująca pomoc publiczną w projekcie DSS wyraźnie tego zabrania. Warto jednak podkreślić, iż ogólna idea funkcjonowania tego projektu nie uległa zasadniczym zmianom. W wyniku postępu prac projektowych, w tym m.in. analizy różnych wariantów realizacyjnych, przyjęto rozwiązania zakładające udostępnienie powstałej infrastruktury operatorom telekomunikacyjnym (dostęp hurtowy). W efekcie z ofertą dostępu do szerokopasmowego Internetu, do mieszkańców regionu będą występować przedsiębiorcy telekomunikacyjni korzystający z DSS. W związku z powyższym niemożliwa do zweryfikowania będzie liczba osób, która korzysta z szerokopasmowego Internetu wykorzystując dotychczasową infrastrukturę sieciową operatora, a która - sieć szkieletową powstałą w ramach DSS. Wobec powyższego użytkownicy końcowi, którzy mieli uzyskać dostęp do powstałej infrastruktury, w dalszym ciągu będą mogli go uzyskać, jednak nie tak jak poprzednio zakładano od beneficjenta projektu, a od operatorów telekomunikacyjnych korzystający z powstałej infrastruktury (nie jest to jednak możliwe do wykazania jako wskaźnik rezultatu).

Ponadto odsetek Dolnoślązaków korzystających z szerokopasmowego Internetu sukcesywnie rośnie, także w wyniku prywatnych inwestycji telekomunikacyjnych i rozwoju dostępowych technologii mobilnych. Efektem powyższych zmian jest zmniejszenie popytu na dostęp do szerokopasmowego Internetu przy jednoczesnym zwiększeniu zapotrzebowania na usługi „nowej generacji” charakteryzujących się znacznie większą przepływnością bitową. Ze względu na postępujący rozwój technologiczny i diagnozowane zmiany w sektorze usług telekomunikacyjnych konieczne jest zmniejszenie przedmiotowego wskaźnika. Dodatkowo na etapie ustalania wskaźnika nie był ustalony podział interwencji na kraj/region zakładających, że projekty dot. „ostatniej mili” mogą być realizowane przede wszystkim na poziomie krajowym, co również przyczynia się do nieosiągnięcia wskaźnika.

Dodatkowym argumentem na nieosiągnięcie wskaźnika oprócz w/w, ale odnoszącym się szczególnie do obszarów wiejskich, są wykazywane przez beneficjentów analizy rynkowe wskazujące na utrzymującą się niżkę przychodów i rentowności branży telekomunikacyjnej związanej ze spadkiem popytu i cen na usługi telekomunikacyjne oraz wynikający z postępującego spowolnienia gospodarczego, spadek dynamiki sprzedaży usług firm z branży telekomunikacyjnej.

- „Liczba nowych węzłów dostępowych w posiadaniu administracji publicznej”

Wartość wskaźnika była szacowana z uwzględnieniem założeń projektowych dotyczących budowy regionalnej sieci szkieletowej (DSS). W okresie tworzenia RPO i prognozowania wartości wskaźników projekt DSS był we wczesnej fazie koncepcyjnej. Wpływ na zmniejszenie wartości niniejszego wskaźnika miała konieczność dostosowania zakresu projektu (rozwiązań technicznych) do wspólnotowych przepisów dotyczących pomocy publicznej warunkujących pozytywne zakończenie procesu indywidualnej notyfikacji. Istotny znaczenie miał również rozwój technologii telekomunikacyjnej w tym m.in. sieci nowej generacji (NGA). W efekcie pierwotnie zakładana w projekcie liczba węzłów dostępowych okazała się zbyt duża i nieuzasadniona ekonomicznie.

Priorytet 3 „Transport”

Pozio m wskaź nika	Nazwa wskaźnika	Jed nos tka mia ry	Wart ość wskaź nika w roku bazo wym	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)
Wska źnik produ ktu	Długość zmodernizowanych linii kolejowych	km	0	8	0	8	30
Wska źnik rezult atu	Oszczędność czasu w euro/ na nowych i zmodernizowanych / liniach kolejowych/ w przewozach pasażerskich i towarowych	eur o/r ok	0	1 400 000	0	1 400 000	500 000

Uzasadnienie:

- „Długość zmodernizowanych linii kolejowych”

- „Oszczędność czasu w euro/ na nowych i zmodernizowanych/ liniach kolejowych/ w przewozach pasażerskich i towarowych”

Na etapie programowania RPO i szacowania wartości tych wskaźników, na podstawie kontaktów roboczych z głównym potencjalnym beneficjentem w tym obszarze – PKP PLK S.A. zakładano realizację w ramach priorytetu inwestycji polegającej na modernizacji jednej z najistotniejszych linii kolejowej na terenie regionu łączącej Wrocław z Jelenią Górą. W wyniku analizy środków dostępnych na linie kolejowe w ramach Programu, oraz najistotniejszych potrzeb („wąskich gardeł”) na tej linii stwierdzono, że w ramach RPO powinna być zmodernizowany odcinek na tej trasie łączący Świebodzice z Wałbrzychem. Realizacja tej inwestycji miała się przyczynić do osiągnięcia wskaźnika długości zmodernizowanych linii oraz oszczędności czasu. Jednak spółka PKP PLK nie złożyła tego projektu do RPO, gdyż pozyskała na jego realizację środki z innych źródeł, tj. z Funduszu Kolejowego i Budżetu Państwa. Zamiast tej inwestycji w RPO zrealizowane zostały przez wspomnianą Spółkę dwie inne inwestycje dot. rewitalizacji linii kolejowych istotnych z punktu widzenia rozwoju turystyki w województwie (dwie linie regionalne nr 309 Kłodzko Nowe – Kudowa Zdrój na odcinku Duszniki Zdrój – Kudowa Zdrój oraz 311 Jelenia Góra - Szklarska Poręba Górna). Realizacja tych inwestycji przyczyni się do skomunikowania z resztą województwa rejonów o wysokich walorach turystycznych regionu, co bezpośrednio przyczyni się do zwiększenia ich dostępności dla turystów. Jest to zgodne z przyjętą przez Zarząd Województwa „Aktualizacją Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego”, która potwierdzała wizję ujętą w Strategii Województwa Dolnośląskiego stanowiącą, iż turystyka jest jednym z priorytetowych kierunków rozwoju regionu. Tym

samym wskazana powyżej zmiana strategii wdrażania w tym obszarze powoduje, iż zwiększa się nominalna długość zmodernizowanych linii kolejowych, zaś jednocześnie realizacja tych projektów nie spowoduje znacznego wzrostu oszczędności czasu w przewozach, gdyż nie jest to priorytetowym celem ich modernizacji.

Należy dodatkowo podkreślić, że obie realizowane obecnie inwestycje dotyczą skomunikowania miejscowości znajdujących się na terenach cennych przyrodniczo (w tym także chronionych). Rozwój komunikacji kolejowej na tych obszarach może przyczynić się do zmniejszenia ruchu samochodowego, co będzie miało pozytywny wpływ na ochronę wskazanych walorów przyrodniczych.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że w przypadku 1 projektu środki przeznaczone zostały na uruchomienie zamkniętej z powodu złego stanu technicznego linii kolejowej.

Priorytet 4 Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne

Pozio m wskaź nika	Nazwa wskaźnika	Jednos tka miary	Wartość wskaźnik a w roku bazowy m	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowy m (2015)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)
Wska źnik rezult atu	Powierzchnia zrekułtywowana/ odzyskana	ha	0	5	30	6	60
	Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów	osoby	0	32 000	16 000	40 000	200 000

Uzasadnienie:

- „Powierzchnia zrekułtywowana/odzyskana”

Tak wysoka realizacja wskaźnika wynika z tego, że wartość docelową na etapie programowania oszacowano w oparciu o możliwość sfinansowania inwestycji polegających na kompleksowej rekułtywacji terenu. Jednakże w praktyce złożony został tylko 1 projekt kompleksowy (który wpisany został na listę projektów kluczowych) Komendy Wojewódzkiej Policji dot. likwidacji, rekułtywacji i zagospodarowania służbowych stacji paliw w 23 jednostkach miejskich i powiatowych Policji woj. dolnośląskiego. Natomiast większość z realizowanych projektów wymagała węższego zakresu prac (na przykład w odniesieniu do likwidacji dzikich wysypisk śmieci), co miało wpływ na ich cenę i pozwoliło na rekułtywację większego obszaru.

- „Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów”

Znaczne zwiększenie wskaźnika w 2015 r. wynika ze zmian regulacji prawnych dot. gospodarki odpadami. Implementacja Dyrektywy Odpadowej (2008/98/WE) nastąpiła poprzez zmianę zbioru ustaw (m.in. Ustawy o odpadach, Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach), w wyniku których zmienił się w Polsce system gospodarki odpadami komunalnymi. W konsekwencji opracowany został Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa dolnośląskiego 2012 (WPGO), który zatwierdzono w czerwcu 2012r. zobowiązujący gminy do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów na szeroką skalę.

Celem przygotowania niniejszego dokumentu było wprowadzenie nowego, zgodnego z założeniami ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897, z późn. zm.) systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie.

Projekty dotyczące gospodarki odpadami składane w ramach RPO WD muszą realizować cele WPGO co oznacza, że wzrośnie liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów.

Priorytet 5 „Energetyka”

Pozio m wskaź nika	Nazwa wskaźnika	Jednos tka miary	Wartość wskaźnik a w roku bazowy m	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowy m (2015)	<u>Propozycja zmiany</u> Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowy m (2015)
Wska źnik rezult atu	Liczba odbiorców energii elektrycznej podłączonych do nowowbudowanej lub zmodernizowanej sieci elektrycznej	szt.	0	400	0	500	500 000

Uzasadnienie:

- „Liczba odbiorców energii elektrycznej podłączonych do nowowbudowanej lub zmodernizowanej sieci elektrycznej”

Propozycja zmiany wartości docelowej wskaźnika, wynika z konieczności zmiany definicji tego wskaźnika. W pierwotnych założeniach wskaźnik miał monitorować wyłącznie nowo podłączonych odbiorców energii elektrycznej do nowowbudowanej lub zmodernizowanej sieci elektrycznej. Praktyka z przeprowadzonych konkursów w tej dziedzinie wykazała, że wszystkie złożone projekty dotyczyły wyłącznie przebudowy i modernizacji istniejących sieci, nie zaś budowy nowych. Celem tych projektów było m.in. zwiększenie bezpieczeństwa przesyłowego sieci poprzez ich modernizację dla obecnych odbiorców energii, nie zaś podłączanie do nich nowych odbiorców. Konsekwencją tego było wykazywanie we wskaźnikach wyłącznie odbiorców już podłączonych do przebudowywanych/modernizowanych sieci energetycznych. W związku z powyższym proponuje się zmianę wartości docelowej wskaźnika polegającą na uwzględnianiu odbiorców już podłączonych do przebudowywanych/modernizowanych sieci energetycznych.

2. Zmiany w priorytecie 10: Pomoc Techniczna

W punkcie 2.2. Główne obszary interwencji - Obszar A - wzmocnienie potencjału administracyjnego **wykreślono informację nt. „Programu przygotowania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego do pełnienia funkcji Instytucji**

Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 dla Województwa Dolnośląskiego”.

Uzasadnienie zmiany

Program przygotowania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego do pełnienia funkcji Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 dla Województwa Dolnośląskiego już nie obowiązuje. Był to dokument ułatwiający przygotowanie UMWD do wdrażania RPO WD w pierwszym okresie funkcjonowania Programu.

W punkcie 2.2. w Obszarze B - wzmocnienie procesu zarządzania i wdrażania RPO WD wprowadzono zapis pozwalający na kwalifikowalność dokumentacji projektowej dla wnioskodawców potencjalnych projektów kluczowych na lata 2014-2020.

Uzasadnienie zmiany

Ze względu na zasadność wsparcia beneficjentów przyszłego regionalnego programu operacyjnego **proponuje się umożliwienie kwalifikowalności dokumentacji technicznej dla wnioskodawców potencjalnych projektów kluczowych na lata 2014-2020**. W liście przykładowych beneficjentów PT zaproponowano poniższy zapis:

- Wnioskodawcy potencjalnych projektów kluczowych w ramach regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020 oraz najistotniejszych projektów dla regionu realizowanych z innych programów operacyjnych, a wynikających z zapisu Kontraktu Terytorialnego

Ponadto w tym priorytecie **wprowadzono uzupełnienie do już istniejących zapisów pozwalających na finansowanie wydatków związanych z pracami nad nowym regionalnym programem operacyjnym na lata 2014-2020 oraz dokumentami niezbędnymi do jego przygotowania ze środków Pomocy Technicznej RPO WD** (co jest zgodne z zapisami wytycznych MRR w zakresie korzystania z pomocy technicznej).

Uzasadnienie zmiany

Zmiana wynika z konieczności zapewnienia środków na finansowanie prac nad nowym programem operacyjnym na lata 2014-2020 oraz dokumentami niezbędnymi do jego przygotowania.

3. Zmiana w załączniku nr 3. Zasady dot. przygotowania Lokalnych Programów Rewitalizacji oraz podziału środków przeznaczonych na realizację Lokalnych Programów Rewitalizacji w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców.

Zmiana w załączniku nr 3 polega na wprowadzeniu zapisu pozwalającego na końcowym etapie wdrażania priorytetu „Miasta” na odstąpienie w niewielkim zakresie od indykatywnego podziału wkładu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na realizację LPR w poszczególnych grupach miast, zapewniając jednocześnie osiągnięcie założonego celu Priorytetu „Miasta”.

Uzasadnienie zmiany

Wprowadzona zmiana pozwoli na bardziej efektywne zagospodarowania środków na końcowym etapie wdrażania priorytetu „Miasta”.

4. Wprowadzenie zmian redakcyjnych w treści RPO WD wynikających ze zmiany w strukturze UMWD

W treści RPO WD w miejscach gdzie pada nazwa Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego wprowadzono nazwę Departamentu Funduszy Europejskich.

Uzasadnienie zmiany

Modyfikacja ta wynika ze zmian w strukturze Urzędu Marszałkowskiego - na mocy Uchwały Zarządu Województwa Dolnośląskiego nr 3625/IV/13 z dnia 28 lutego 2013 r. z połączenia Departamentu RPO i Departamenty EFS powstał Departament Funduszy Europejskich.